

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka
PAU:n XXVI liittokokouksen avauspuheenvuoro
11.8.2021 klo 11.00

MUUTOKSET PUHUTTAESSA MAHDOLLISIA

Oikein hyvää aamupäivää kaikille. Kiitän mahdollisuudesta pitää avauspuheenvuoro tässä Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry:n liittokokouksessa.

PAU ry tekee arvokasta työtä posti- ja logistiikka-alan suurimpana ammattiliittona ja on osaltaan mukana varmistamassa luotettavien ja laadukkaiden postipalvelujen toteutumista.

Hyvät kuulijat,

kirjelähetysten määrät ovat viime vuosina yhdessä sanoma- ja aikakauslehtien määrien kanssa laskeneet merkittävästi digitaalisten ratkaisujen yleistyessä.

Suomessa kirjemäärät laskevat Euroopan nopeinta tahtia samalla, kun sanoma- ja aikakauslehtien lukijat siirtyvät yhä enemmän digitaalisen sisällön pariin. Jaettavien kirjeiden määrä on Suomessa puolittunut kymmenessä vuodessa.

Koronaepidemia on entisestään kiihdyttänyt paperipostin määrän laskua ja vauhdittanut yhteiskunnan digitalisaatiokehitystä. On selvää, että tällainen kehitys voimistaa nykyistä trendiä, jossa kotitalouksiin jaettavia postilähetystyksiä ei riitä enää viikon jokaiselle päivälle.

Postilähetystyksistä ainoastaan pakettien jakelumäärät ovat olleet viime vuosina kasvussa. Kasvua ovat vauhdittaneet erityisesti verkkokaupan lisääntyminen, liiketoiminnan globalisoituminen ja alentuneet kuljetushinnat.

Nämä trendit ovat alkaneet jo noin 10 vuotta sitten ja niiden ennustetaan jatkavan radallaan myös tulevana vuosina.

Hyvät kuulijat,

Kovaa vauhtia digitalisoituvassa maailmassa Suomi on yksi edelläkävijöistä. Hallitusohjelman mukaisen digitalisaation edistämisen ohjelman tavoitteena on, että julkiset palvelut ovat kansalaisten ja yritysten saatavilla digitaalisesti vuoteen 2023 mennessä.

Yhteiskunnan kokonaisvaltaisella digitalisoitumisella ja erilaisten sähköisten viestintäpalveluiden, kuten sähköpostin, sosiaalisen median sovellusten sekä sähköisen asioinnin yleistymisellä on ollut merkittäviä vaikutuksia myös postitoimintaan.

Digitalisaation vaikutukset myös suomalaiseen uutismediaan ovat olleet moninaisia. Suomalaiset uutismediat joutuvat kilpailemaan paitsi keskenään, myös isojen kansainvälisten mediayhtiöiden ja alustatoimijoiden kanssa, jotka keräävät ison osan digitaalisista mainostuloista.

Digitalisaatio on myös lisännyt merkittävästi maksuttoman tiedon määrää, jonka tarjonta jatkaa kasvuaan ja haastaa perinteisemmät mediatoimijat.

Samaan aikaan muun muassa ministeriön kansalaisilta saama palaute osoittaa, että perinteisillä postipalveluilla on yhä keskeinen asema suomalaisessa yhteiskunnassa.

Postilähetykset, kuten kirjeet ja sanomalehdet, ovat edelleen merkittäviä tiedonlähteitä niin kansalaisille, elinkeinoelämälle kuin poliittisille päättäjillekin. Postitoiminta on siten myös keskeinen työkalu demokratian toteutumisen kannalta.

On selvää, että postimarkkinoilla tapahtuneiden suurten muutosten seurauksena on keskeistä kiinnittää huomiota tähän kansalaisten ja koko yhteiskunnan toimivuuden kannalta elintärkeään palveluun.

Hallituksen keskeiseksi tavoitteeksi onkin nostettu toimiva viestintä ja tiedonvälitys. Hallitus pyrkii turvaamaan postipalvelujen oikeudenmukaisen saatavuuden koko maassa ja varmistamaan kansalaisten oikeuden monipuoliseen, moniääniseen ja luotettavaan tietoon.

Tarve uudistaa postitoimintaa koskevaa lainsäädäntöä on muuttuneessa toimintaympäristössä ilmeinen.

Liikenne- ja viestintäministeriö valmistelee parhaillaan postilain muuttamista koskevaa hallituksen esitystä sekä tiedonvälitystukea koskevaa kokonaisuutta.

Esityksen taustalla on valtiosihteereiden työryhmän raportti, jonka pohjalta valmistelutyö on edennyt. Valtiosihteerityöryhmä ehdotti, että postinkannossa siirrytään samanaikaisesti kolmipäiväiseen jakeluelvoitteeseen ja otetaan käyttöön määräaikainen haja-asutusalueiden tiedonvälitystuki.

Postilähetysten määrien laskiessa perinteisten postipalvelujen hinnat ovat viime vuosina nousseet merkittävästi muiden viestintäpalvelujen hintoja nopeammin, eikä perinteinen postinjakelu enää ole kovin kannattavaa liiketoimintaa.

Posti- ja jakeluyritysten näkökulmasta tilanne on haasteellinen. On kuitenkin tärkeää pitää huolta siitä, että posti- ja jakeluyritykset voivat jatkaa toimintaansa kannattavasti ja yritys vastuunsa huomioiden jakelumäärien alenemisesta huolimatta, tehokkaan tiedonvälityksen varmistamiseksi.

Valtiosihteereiden työryhmä katsoi raportissaan, että Postilla on realistiset mahdollisuudet olla yrityksenä uudistuva ja menestyvä. Postin tavoitteena tulisi olla asiakkailleen luotettava palveluntuottaja sekä arvostettu ja hyvä työnantaja, joka kiinnittää huomiota myös työsuhteiden laatuun.

Hyvät kuulijat,

Joustavampi sääntely mahdollistaisi sen, että kaikki postiyritykset, mukaan lukien yleispalvelun tarjoaja Posti, voivat kehittää toimintaansa ja siten huolehtia tehokkaan ja laadukkaan postinjakelun toteutumisesta myös tulevaisuudessa.

Jakelupäivien määrän kevennyksellä voidaan vastata paremmin kuluttajien nykypäivän tarpeisiin ja mahdollistaa kestävä posti- ja jakelutoiminta myös jatkossa.

Postilainsäädäntöä tarkastellessa huomio kiinnittyy myös sanoma- ja aikakauslehtiin, vaikka niitä koskevaa toimintaa ei postilailla säännelläkään.

Sanoma- ja aikakauslehtien elinvoimaisuus on yksi suomalaisen demokratian kulmakivistä. Maakunta- ja paikallislehdillä on edelleen merkittävä yhteisöllinen, sivistyksellinen ja yhteiskunnallinen tehtävä.

Moniäänisen tiedonvälityksen turvaamiseksi postilain uudistamisen kanssa samaan aikaan on valmisteltavana määräaikainen jakelutuki, jonka tarkoituksena olisi varmistaa sanomalehtien jakelu niillä alueilla, joilla ei ole kaupallisin ehdoin toteutettua sanomalehtien varhaisjakelua.

Jakelutuen avulla pyrittäisiin varmistamaan sanoma- ja aikakauslehtien toimintaedellytykset taloudellisesti haastavassa jakelutilanteessa.

Hyvät kuulijat,

postilain uudistuksen yhteydessä on tarkoituksenmukaista tarkastella muitakin kohtia, jotka tarvitsevat viilausta muuttuneessa toimintaympäristössä. Lainsäädäntöä on kuitenkin kehitettävä niin, ettei toimivaa postin yleispalvelua tai muiden postipalvelujen tarjontaa vaaranneta.

Yksi erityisen huomionarvoinen asia on kyseistä palvelua tarjoavien työntekijöiden asema. Postialan työntekijät ovat viime vuosina olleet jatkuvien muutosten keskiössä ja joutuneet sopeutumaan uudenlaisten tilanteiden mukanaan tuomiin haasteisiin.

Asiakkaat edellyttävät postipalveluilta erittäin korkeaa luotettavuutta koko maassa. Postipalveluiden sujuvuuden ja laadun varmistamisessa työntekijöiden rooli on ensiarvoisen tärkeä.

Muutoksen toteuttaminen edellyttääkin hyvää vuoropuhelua Postin henkilöstön kanssa yhteiskuntavastuuperiaatteiden mukaisesti.

Esimerkiksi työntekijöiden määrän vähentäminen, työn osa-aikaistaminen ja työntekijöiden suuri vaihtuvuus voivat vaikuttaa myös postipalvelujen laatuun ja luonnollisesti myös työntekijöiden jaksamiseen sekä hyvinvointiin. Kokeneiden työntekijöiden säilyminen alalla on tärkeää, sillä ammattitaitoinen henkilöstö on se pohja, jolle laadukas postipalvelu voidaan rakentaa.

Hyvät kuulijat,

posti-, jakelu- ja media-ala ovat viime vuosina käyneet läpi suuria muutoksia, eikä nykyisten trendien mukaiselle kehitykselle näy loppua. Päinvastoin, palveluiden digitalisoituessa postilähetysten määrien voidaan ennustaa vähenevän tulevien vuosien aikana entisestään.

Kaikesta huolimatta voimme olla yhtä mieltä siitä, että posti- ja jakelutoiminnalla on edelleen merkitystä lähes jokaiselle Suomessa asuvalle.

Haluankin kiittää Postia ja muita alalla toimivia yrityksiä, jotka ovat vuosien varrella ja vallitsevassa epidemiatilanteessa aktiivisesti kehittäneet toimintaansa.

Erityisen kiitoksen ansaitsevat kaikki postipalveluita tarjoavat työntekijät. Suuri kiitos siis teille. Ammattitaitoiset työntekijät ovat äärimmäisen tärkeitä, kun tavoitteena on varmistaa postipalveluiden tasapuolinen saatavuus ja sujuvuus koko maassa.

Näillä sanoilla toivotan kaikille osallistujille erittäin antoisaa liittokokousta!